യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 44

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

കേവലേ-നേ+ന്ദ്രിയൈഃസ് സാർധംവ് വർത-മാനാർഥ-വർതിനാ .
അസംങ്ഗ-മേന മനസാ യത്/കരോഷി ന തത്/കൃതമ് .. 1

യഥാ+ പ്രാപ്തി+ക്ഷണേ വസ്തു+ പ്രഥമേ തുഷ്ടയേ തഥാ .
ന+ പ്രാപ്+ത്യേക+ക്ഷണാ-ദൂർ+ധ്വ/മിതി കോ നാനു-ഭൂത-വാൻ .. 2

വാഞ്ഛാ-കാലേ യഥാ വ+സ്തു തു+ഷ്ടയേ നാ+ന്യദാ തഥാ .
തസ്മാത്-ക്ഷണ-സുഖേ സ+ക്തിം ബാലോ ബധ്-നാതി നേതരഃ .. 5

വാ+ഞ്ഛാ-കാലേ തുഷ്ടയേ യ+ത്തത്ര വാഞ്-ഛൈവ കാരണമ് .
തുഷ്ടി+സ്ത്വ/തുഷ്ടി-പര്യ+ന്താ തസ്മാ+ദ്വാഞ്ഛാം പരി+ത്യജ .. 4

യദി തത്-പദമാപ്/തോ്സി കദാചിത്/കാല-പ+ര്യയാത് .
തദഹം-ഭാവനാ-രൂപേ ന മങ്ക്തവ്യംൻ ത്വയാ പുനഃ .. 5

ആ+ത്മ+ജ്ഞാനാ-ചല+സ്യാ+ഗ്രേ രാമ വി+ശ്രാന്ത-വാനസി .
അഹംഭാവ-മഹാ+ശ്വ+ഭ്രേ ന പുനഃഫ് പാത-മർഹസി .. 6

യത്-സ്മൃതാ-ന+ന്ത/സദ്-ദൃഷ്ടേർ/ജ്ഞ+ത്വ-മേരു-ശിരഃസ്-സ്ഥിതേഃ .
പുനർ/ഗർഭാനു/കാരാ+ന്തഃഫ് പാതാലേ പതനംങ്ങ് കുതഃ .. 7

ദൃ+ശ്യതേ തേ+ സ്വഭാ-വോ്യം സമതാ-സ+ത്യതാ-മയഃ .
മ+ന്യേ+ ക്ഷീണ-വിക+ല്പോ്സി ജാതോ്സി ഹത-കാലികഃ .. 8

സ്വഭാവേ സം+സ്ഥിതോ രാമ ഇ+ത്യാ/വേദ-യതീവ മേ .
സൗ+മ്യ പൂർണാർ/ണവ+പ്ര+ഖ്യാ സമതാ നിർമലാ തവ .. 9

ആശാ യാതു നിരാശ+ത്വ/മഭാവംയ് യാതു ഭാവനമ് .
അമന+സ്ത്വം മനോ യാതു തവാ-സങ്ഗേന ജീവതഃ .. 10

യാം യാംവ് വസ്തു-ദൃശംയ് യാസി ത+സ്യാംൻ ത+സ്യാ-മവ+സ്ഥിതമ് .
സ+ത്താ-സാമാ+ന്യ-രൂപേണ+ ബ്ര+ഹ്മ ബൃംഹിത-ചി+ദ്ഘനമ് .. 11

അ+ജ്ഞാ-താ+ത്മാ നിബ+ദ്ധോ്സി വി+ജ്ഞാ-താ+ത്മാ ന ബ+ധ്യസേ .
രാമ+ ത്വം സ്വാ+ത്മനാ+ത്മാനം ബോധയ+സ്വ ബലാദതഃ .. 12

യ+ത്ര ന+ സ്വദതേ വ+സ്തു+ സ്വദതേ ച യഥാ-ഗതമ് .
അവാ-സന+ത്വം ത+ദ്വി+ദ്ധി സാ+മ്യ-മാകാശ-കോമലമ് .. 13

വാസനാ-രഹിതൈ-ര+ന്ത/രി+ന്ദ്രിയൈ-രാഹര+ ക്രിയാഃ .
ന വി+ക്രിയാമ-വാപ്നോഷി ഖവത്-ക്ഷോഭ-ശതൈ-രപി .. 14

ജ്ഞാതാ+ ജ്ഞാനംൻ തഥാ+ ജ്ഞേയംൻ ത്രയ-മേക-തയാ+ത്മനി .
ശാന്താ+ത്മാനു-ഭവാ/ഭ+വ്യംൻ ന ഭൂയോ ഭവ-ഭാഗസി .. 15

ചി+ത്തോ+ന്മേഷ-നിമേ-ഷാ+ഭ്യാം സംസാര+പ്രലയോ-ദയൗ .
വാസനാ+പ്രാണ-സംരോധാ/ദനി-മേഷം മനഃഖ് കുരു .. 16

പ്രാണോ+ന്മേഷ-നിമേ-ഷാ+ഭ്യാം സംസൃതേഃഫ് പ്രലയോ-ദയൗ .
തമ+ഭ്യാസ+പ്രയോഗാ+ഭ്യാ/മു+ന്മേഷ-രഹിതംങ് കുരു .. 17

മൗർഖ്യോ+ന്മേഷ-നിമേ-ഷാ+ഭ്യാം കർമണാം പ്രലയോ-ദയൗ .
ത+ദ്വിലീനംങ് കുരു ബലാദ്/ഗുരു-ശാസ്ത്രാർഥ-സംയ്-യമൈഃ .. 18

യഥാ വാത-രജഃസ്-സങ്ഗ+സ്പന്ദാത്/ഖം ഭാവ-വേദനമ് .
തഥാ ചിത+ശ്ചേ+ത്യ-തയാ/+ സ്പ+ന്ദാ-ദിദ-മുപ+സ്ഥിതമ് .. 19

ദൃ+ശ്യ-ദർശന-സംബ+ന്ധ+സ്പ+ന്ദേ-നേയംഞ് ജഗദ്-ഗതിഃ .
സ്ഫുര+ത്യാലോക-കു+ഡ്യാദി-സംങ് ഗജാ വർണ-ധീരിവ .. 20

ദൃ+ശ്യ-ദർശന-സംബ+ന്ധ+സ്പ+ന്ദാ-ഭാവേ ന ജായതേ .
വേദനാ ഭവദാ-ഭാസാ ചി+ത്ര-പുംസാമി-വാശയേ .. 21

ചി+ത്ത+സ്പ+ന്ദോ+ത്ഥിതാ മായാ തദഭാവേ വിലീയതേ .
പയഃസ് സ്പ+ന്ദോ+ത്ഥിതാ വീചിസ്-തദ-ഭാവേ വിന+ശ്യതി .. 22

ത്യാഗേന വാസനാം-ശ+സ്യ ബോധാ+ദ്വാ പ്രാണ-രോധനാത് .
ചി+ത്തേ നിസ്-പ+ന്ദതാംയ് യാതേ കുതഃസ്/ സ്പ+ന്ദ+സ്യ സംഭവഃ .. 23

അസംവ് വിത്-സ്പ+ന്ദ-മാ+ത്രേണ/ യാതി ചി+ത്തമ-ചി+ത്ത-താമ് .
പ്രാണാനാംവ് വാ നിരോധേന തദേവ ച പരം പദമ് .. 24

ദൃ+ശ്യ-ദർശന-സംബ+ന്ധേ യ+ത്സുഖം പാര-മാർഥി-കമ് .
തദ+ന്തൈ-കാ+ന്ത-സംവ് വി+ത്ത്യാ+ ബ്ര+ഹ്മ-ദൃഷ്ട്യാ മനഃഹക്ഷയഃ .. 25
യ+ത്ര നാ+ഭ്യുദിതംഞ് ചിത്തംൻ ത+ത്തത്-സുഖമ-കൃ+ത്രിമമ് .
ന+ സ്വർ-ഗാദൗ/ സംഭ-വതി മരൗ ഹിമ-ഗൃഹംയ് യഥാ .. 26

ചി+ത്തോപ-ശമജം സ്ഫാര-മവാ+ച്യംവ് വചസാ സുഖമ് .
ക്ഷയാതി-ശയ-നിർമു+ക്തംൻ നോദേതി ന-ച ശാമ്യതി .. 27

ബോധാദ്/ഭവതി ചി+ത്താ+ന്തോ ദുർബോധാ+ച്ചി+ത്ത-വേദിതാ .
ബാല-വേതാല-വ+ത്തേന മോഹ+ശ്രീർ/ഘനതാംങ് ഗതാ .. 28

വി+ദ്യ-മാന-മപി+ ഹ്യേത+ച്ചി+ത്തം ബോധാ+ദ്വിലീയതേ .
സദ+പ്യസ-ദിവാ-ഭാതി താ+മ്രം ഹേമീ-കൃതംയ് യഥാ .. 29

ജ്ഞ+സ്യ ചി+ത്തംൻ ന ചി+ത്താ+ഖ്യംഞ്
ജ്ഞചി+ത്തം സ+ത്ത്വ-മു+ച്യതേ .
നാമാർഥാ+ന്യ+ത്വ-ഭാക്-ചി+ത്തം ബോധാ+ത്താ+മ്ര/സുവർണ-വത് .. 30

ന സംഭവതി ചി+ത്ത+ത്വംൻ തേന തത്/പ്രവിലീ-യതേ .
ഭ്രമഃശ് ശാ+മ്യതി ബോധേന നാഭാവോ വി+ദ്യതേ സതഃ .. 31

അവസ്+ത്വേവ വിക+ല്പാ+ത്മ ചി+ത്താദി ശശ-ശൃങ്ഗ-വത് .
സർവംൻ തദാ+ത്മനസ്-തസ്മാത്-ത+ദ്ധി ബോധാ+ദ്വിലീയതേ .. 32

ചി+ത്തം സ+ത്ത്വം സമാ-യാതംങ് കിംചിത്/കാലംഞ്/ ജഗത്-സ്ഥിതൗ .
വിഹൃ+ത്യ തു+ര്യാവ+സ്ഥായാംൻ തു+ര്യാതീതം ഭവ+ത്യതഃ .. 33

ബ്രഹ്-മൈവ ഭൂരി-ഭവന+ഭ്രമ-വി+ഭ്ര-മൗഘ്വെ-
രിത്ഥം സ്ഥിതം സമ-മനേക-തയൈക-മേവ .
സർവാ+ത്മ സംഭവതി നേതര-ദങ്ഗ കിംഞ് ചിച്-
ചി+ത്താദികംഞ് ച ന ഹൃദീവ ഹി സംനി-വേശഃ .. 34

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ
നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ ചി+ത്ത-സ+ത്താ/
സൂചനംൻ നാമ ചതു+ശ്ചത്വാ-രിംശഃസ് സർഗഃ .. 44 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
23.11.2023